REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorî nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi a următórele Birouri de anunciurî:

In Viena: M. Dukes Nachf. Nox. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelike Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărî mai dese după tarifă şi învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francî, pe şése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francî.

Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorî.

Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunî 5 fl., pe trei lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 140. Braşov, Vinerî 23 Iunie (6 Iulie). 1900.

Nou abonament
la
Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toţî amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe şése lunî 12 coróne; pe trei lunî 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România şi streinătate: pe un an 40 francî, pe şése lunî 20 francî, pe trei lunî 10 francî, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai uşor prin *mandate postale.*

Administraţiunea.

Acţiunea contra Chinei.

Tragica întorsĕtură, ce au luat'o evenimentele în China, au împins de-odată cestiunea chinesă pe o pantă din cele mai periculóse pentru pacea lumii.

Sensaţiune estra-ordinară a produs în tótă Europa discursul, ce l'a ţinut împĕratul Wilhelm la Wilhelmshafen, Marţia trecută, cu ocasiunea inspectării corpului de espediţiune german, ce a plecat deja în China. Acest discurs conţine o adevĕrată declarare de rĕsboiŭ pentru „pedepsirea esemplară şi rĕsbunarea“ crimei îngrozitóre. ce au comis'o Chinesii faţă cu representantul Germaniei. Deja prin cuvintele introducĕtóre împĕratul german a marcat periculósa situaţiune dicênd, că în mijlocul păcii adêncî s'a aruncat făclia rĕsboiului.

Ceea-ce se petrece în Peking e de nedescris. Deja circulă scirea, că toţî Europenii din capitala chinesă au fost ucişî şi că capetele lor au fost trase în ţĕpă şi ridicate pe zidurile oraşului. Scirea póte sĕ fiă esagerată, dér nimic nu póte fi adus ca argument în coutra ei. Din contră tóte raporturile ce sosesc din Shanghai descriu în colorile cele mai triste starea desperată a supuşilor streinî din Peking.

Intunecóse de tot sunt datele, séu mai bine dis faimele asupra celor ce se petrec între Chinesî înşi-şî. De-oparte se susţine, că guvernul chines a fost rĕsturnat, că împĕratul şi împĕrătésa regentă sunt prisonierii revoluţionarilor în capul cărora stă prinţul Tuan. De altă parte se afirmă, că împĕrătésa vĕduvă a dat nisce edicte, în carî declară, că nu e cu putinţă împăcarea cu creştinii din causa turburării poporului şi că, decî, trebue sĕ fiă sprijiniţî Boxerii. Incât pentru ambasadele streine împĕrătésa promite, că le va scuti.

Cum le-a scutit, s'a vĕdut din tragicul sfîrşit al ambasadorului german, care s'a pregătit, cum se vede, şi celorlalţî colegî ai sĕi, despre carî nu s'a audit, decât că au fost împresuraţî cu toţii în clădirea ambasadei englese.

Ce s'a fĕptuit în Peking, nu se mai póte rĕsface. Grava şi critica întrebare este însĕ, ce va urma acum? Impĕratul Wilhelm a spus'o: esemplara pedepsire şi rĕsbunare!

Astfel împĕratul german s'a pus în fruntea acţiunei de rĕsboiŭ cu acéstă ţintă. Wilhelm al II-lea a vorbit de revanşă accentuând tot-odată solidaritatea, ce légă tóte puterile civilisate faţă cu crudimile ne mai pomenite ale Chinesilor. Dér este încă un pas mare până la cimentarea de fapt şi în mod durabil a acestei solidarităţî, care de altfel apare fórte firéscă.

Optimiştii şi pesimiştii sunt érăşî la largul lor. Unii cred tare în viitórea acţiune comună a statelor europene şi în concursul Statelor-Unite şi al Japoniei. Ceilalţî sunt plinî de îndoelî şi de îngrijirî asupra efectelor acţiunei puterilor şi al complicaţiunilor, ce le póte produce. Şi unii şi alţiî au argumente mai mult séu mai puţin basate.

Cum-că esistă momente, carî pot nasce îndoelî în cooperaţiunea unanimă a puterilor, putem vedé şi din declaraţiunile ministrului de esterne frances. Impĕratul german a declarat starea de rĕsboiŭ. O di mai târdiu ministrul de esterne frances Delcassé declară în cameră, că Francia n'are nicî cea mai mică dorinţă de a purta rĕsboiŭ în contra Chinei, dér îşî va face datoria în apĕrarea supuşilor sĕi.

Incă nu se scie, ce atitudine va lua Anglia şi Rusia de aci încolo. Dér s'a dat pe faţă, că Anglia părtinesce ideia de a însărcina pe Japonia sĕ vină în ajutor cu oştirea ei pentru a sufoca rĕscóla chinesă, pentru a paralisa astfel o desfăşurare mai mare a forţelor militare rusescî.

Nenumĕrate interese politice, dér mai cu sémă şi economice se vor ciocni şi neîncrederea dintre puterî nu va dispăré aşa uşor nici în faţa periculului comun.

Calea cea mai dréptă este conlucrarea solidară a puterilor. Uşor pot însĕ sĕ devieze lucrurile de pe acéstă cale şi atuncî e pericul, ca sĕ se împlinéscă profeţia acelora, carî au dis, că în anul acesta se vor nasce încă marî conflicte sângeróse între puterî.

Idealul „naţiunei“.

In *Timişóra* s'a deschis alaltăerî congresul regnicolar al profesorilor ungurî dela şcólele medii, prin discursul preşedintelui *Beöthy* Zsolt. Vorba fiind de o instituţiă cu totul strĕină de noi şi de nisuinţele nóstre culturale, n'am avé de ce sĕ ne pierdem timpul cu apreţiarea celor ce s'au petrecut în prima şedinţă de deschidere a congresului dascălilor ungurî. Nu putem însĕ trece cu vederea cele ce le-a accentuat vorbitorul-preşedinte în discursul sĕu de deschidere privitor la misiunea culturei maghiare şi la idealul maghiar prin acéstă cultură.

Inainte de tóte trebue sĕ constatăm, că *Beöthy* a pus limba şi literatura maghiară ca condiţiă neînlăturabilă a fericirei „statului maghiar unitar“ şi a vorbit despre celelalte limbî şi culturî nemaghiare numai ca despre un bagaj cu conţinut ostil nisuinţelor maghiare, dér vrednic bietul de „contopire“ în limba şi cultura maghiară. El a proclamat *ex catedra*, aşa dicênd, *contopirea* şi *maghiarisarea*, punêndu-le pe acestea drept devisele cele mai importante pentru dăscălimea „patriotică“.

A dis Beöthy, că pentru desvoltarea interióră a vieţii naţionale maghiare este de o estremă importanţă „lărgirea cercului *naţiunii politice* asupra poporului şi *asupra milióneIor popórelor de origine şi limbă strĕină*“. Dér are o reservă: „Cu cât mai grabnică şi general este *amalgamisarea*, cu atât e mai la loc prevederea, nu cumva în spiritul naţiunei (maghiare) sĕ se facă o *străformare*, care sĕ-l scótă din însuşirile lui, orî sĕ le slăbéscă pe acestea“. Adecă *contopirea* rasselor nemaghiare sĕ se facă aşa, încât *sĕ nu ameninţe* spiritul genuin maghiar.

„Nu i destul“, dise mai departe, „sĕ învĕţăm bine unguresce pe elevii noştri; nu-i destul sĕ-i învĕţăm acéstă limbă pe *strĕinî*: dér trebue sĕ-i facem părtaşî spiritului naţional, care a făcut minunea, că esistă încă patria nóstră....“ Cu alte cuvinte, dascălii ungurî sĕ nu introducă pe elevî numai în tainele limbei unguresci, ci sĕ-i maghiariseze în spirit, sĕ-i facă „naţionaliştî maghiarî“ din crescet pănă'n tălpî. Pĕcat că n'a spus Beöthy şi cum trebue sĕ pórte cei maghiarisaţî pintenii şi calpacul.

Acesta ar fi aşa-dér *idealul maghiar!*

Munca acésta *maghiarisătóre*, recunósce însu-şî Beöthy, este o grea problemă, căcî, dice el, „nicî spiritul literaturei nóstre poetice de adî nu o sprijinesce în deajuns, nicî studiile nóstre literare nu dau îndemn şi ajutor. Dér încă a îndrăgi idealul naţional! Cu drept se impune aicî întrebarea, că nisuind spre el (spre ideal) *nu ajungem în conflict cu datorinţa şcólei de a căuta şi a propaga adevĕrul?*“...

Vedî asta-i asta! Aicî şî-a dat în petec şi Beöthy. Şi décă ni-e permis a face şi noi o întrebare? — Crede el şi cu toţî *ejusdem farinae*, că şoviniştii maghiarisătorî şi impilătorî de „limbî strĕine“ pot sĕ-şî realiseze prin şcólă idealul lor, fără a veni în cel mai puternic conflict cu *adevĕrul?* Şi *adevĕrul* este: sĕ nu facî altuia, ce nu-ţî place ţie. Şi tot *adevĕrul* este: sĕ nu atentezî la limba, la cultura, la datinele şi obiceiurile, în sfîrşit la viaţa naţională a altora, că de vei face-o, nu pecetea adevĕrului, ci semnul ruşinos al minciunei, al despotismului şi tiraniei îl vei purta vecînic pe a ta frunte!

Dér sĕ-l lăsăm pe Beöthy sĕ se mângăe şi făléscă cu declaraţia secretarului de stat *Zsilinszky*, care, trimis fiind de stăpânul sĕu Wlassics sĕ-l represente la congresul din Timişóra, a dis într'un moment de nefericită inspiraţiă şovinistă, că *nimic nu vré sĕ schimbe în tălmăcirea sentimentelor lui Beöthy.*

Ţinem însĕ totuşî a înregistra constatările unei foi unguresci, care apreciând discursul din Timişóra esclamă: „Dér fiă, că şcóla a făcut mai mult, a *maghiarisat* şi a instruat şi s'a silit *a maimuţa pe Germanî* şi în aceea, ce este bine, că adecă „schulmeister“-ii au pus basele unităţii şi mărirei Germaniei. Nu vrem sĕ rupem nicî o frundă de laur din cununa profesorilor şi învĕţătorilor maghiarî, însĕ trebue sĕ recunóscem adevĕrul, că *stăm încă fórte departe de realisarea idealului maghiar.* Causele sunt cu totul altele, pe carî nu le putem ceti în vorbirea lui Beöthy. Vedem, că şcóla n'a putut împiedeca *ruinul economic*; spiritul *cosmopolit* a desbrăcat literatura maghiară de originalitatea ei naţională şi a înlocuit obiceiurile maghiare cu altele moderne. Ce devastare au sĕvîrşit în moravurile publice şi în patriotism chiar şi numai corupţiunile electorale... Libertatea, care şî-a purtat pe aicî stindardele ei sângeróse, a dispărut şi s'a prefăcut în lealitate cerşitóre de graţiă...“

Vor dice totuşî şoviniştii: *maghiarisarea este idealul nostru* şi în maghiarisare vom căuta şi pe viitor adevĕrul! De fapt îl şi caută, — dovadă discursul dela Timişóra.

Din Bucovina.

La 1 Iulie n. c. a apărut noul diar guvernamental „Timpul“. Noi nu l'am primit, dér étă ce ni-se scrie despre impresiunea, ce a făcut'o între Românii din Cernăuţî:

„Apariţia primului numĕr al reptilei „Timpul“ a stărnit numai indignare în societatea Cernăuţénă. Furişându-se noul fĕt al lui Bourguignon în edificiul „Societăţii pentru cultura şi literatura poporului român din Bucovina“, s'a decis în şedinţa de Duminecă 1 Iulie st. n. „îndepărtarea măsgăliturei infecte“ din localităţile societăţii. Pe când cei mai mulţî refusă abonarea, singuratice esemplare se cumpĕră numai din curiositate. Pentru a-şî câştiga aderenţî şi abonenţî „geşeftarii“ au înşirat între colaboratorî multe persóne, carî vor desminţi încurênd incalificabilul abus“.

Un diar, ce se proclamă sentinelă a vadei guvernului, a produs numai un sentiment de disgust în păturile române din Bucovina. Nimenî nu póte posede óre-care afecţiune pentru „Timpul“ poreclit „diarul *jandarmilor* şi al *detectivilor.*

Se aştéptă dela baronul *Constantin Hormuzachi* editarea diarului independent anunţat deja de două lunî. Acest valoros publicist pórtă dela apunerea „*Patriei*“ o luptă înverşunată cu oportuniştii şi are de gând sĕ redigeze o fóiă sĕptĕmânală pentru a combate încercările, ce se furişéză prin diarul guvernamental „Timpul“.

„In Cernăuţî s'a mai ţinut o adunare a bărbaţilor naţionaliştî, invitându-se *Dr. G. Popoviciŭ* şi *Iancu cav. de Flondor* de a reedita „Patria“. In orî-ce cas prin o presă necoruptă şi adevĕrat naţională se póte menţine spiritul bun, ce s'a manifestat de un timp încóce în Bucovina“.

Impĕratul german în contra Chinei.

Declararea de rĕsboiŭ a împĕratului Wilhelm.

Sângele ambasadorului german vĕrsat pe stradele din Peking cere rĕsbunare şi omorul comis în mod atât de barbar a făcut ca Europa întrégă sĕ privéscă spre Germania şi sĕ aştepte cuvêntul ei. Acest cuvênt a şi urmat. El fù rostit de chiar împĕratul Wilhelm, şi cuvêntul lui nu este mai puţin, decât o *declarare de rĕsboiŭ*, ér pressa germană îi secundéză puternic, scriind într'un ton cum n'a mai scris decât inainte cu 30 de anî, în ajunul isbucnirei rĕsboiului franco-teutonic.

In scirile ultime de erĭ am arătat pe scurt cuprinsul puternicului cuvênt al împĕratului Germaniei adresat trupelor în Wilhelmshafen, gata de plecare în China. Adḑĭ îl redăm în tótă estensiunea, precum şi scirile mai nouĕ despre atitudinea puterilor şi despre ultimele evenimente marĭ, ce s'au petrecut ḑilele acestea în imperiul chines.

Discursul împĕratului Wilhelm.

„In mijlocul celei mai depline păcĭ, însĕ pentru mine, durere, *nu ne-aşteptat*, s'a aruncat tăciunele ardĕtor al rĕsboiului. O faptă criminală de-o cutezanţă ne mai pomenită, a cărei crudelitate deştéptă înfiorare, s'a sĕvêrşit asupra representantului meu de o fidelitate probată şi l'a răpit cu sine. Şi viaţa representanţilor altor puterĭ este în pericul şi aceeaşĭ sórte o împărtăşesc şi acei cameradḑĭ, carĭ au fost trimişĭ spre apĕrarea lor. Póte că până acum şĭ-au primit lovitura de mórte. *Stindardul german a fost vătĕmat, imperiul german a fost infamat.* **Acésta pretinde pedépsă esemplară şi strigă rĕsbunare.** C'o celeritate înspăimêntătóre raporturile s'au întors fórte serios şi de când v'am chemat pe voi la arme, seriositatea lor s'a mărit. Ceea-ce am sperat, sĕ realisez cu ajutorul infanteriei marine: adḑĭ stă înaintea mea ca *o grea problemă, care nu póte fi resolvată, decât prin trupele unite ale tuturor statelor civilisate.* Comandantul flotei m'a rugat deja adḑĭ, sĕ-mĭ trag séma cu trimiterea unei divizii întregĭ. Vĕ veţĭ mĕsura c'un inimic, care *se luptă tot cu acelaşĭ dispreţ al morţii* ca şi voi. In şcóla ofiţerilor europenĭ Chinesii au învĕţat cum sĕ tracteze cu armele europene. Dér pentru aceea acolo, unde marinarii mei, cameradḑii voştri, s'au luptat cu ei, s'au purtat vrednic de vechiul renume belic al Germanilor, s'au apĕrat cu gloriă şi victorios şĭ-au resolvat problemele.

„Şi acum vĕ trimit, ca *sĕ rĕsbunaţĭ vătămarea* şi **nu voiŭ avé linisce până când stindardele germane,** *în unire cu stindardele celorlalte puterĭ,* **nu vor fâlfăi gloriόse de-asupra colorilor chinese;** *nu îmĕ voiŭ linişti până când* **aceste stindarde, arborate pe zidurile Pekingului, nu vor dicta pacea Chinesilor.** Fiţĭ în raporturĭ de bună cameraderiă cu tóte trupele, ce veţĭ întâlni: *cu Ruşii, Englesii, Francesii şi cu ceilalţĭ.* Toţĭ se luptă pentru o causă comună: *civilisaţiunea.* Şi trebue sĕ ne gândim la lucrurĭ şi mai măreţe: la religia nóstră, la apĕrarea fraţilor noştri depărtaţĭ, din carĭ o parte au murit mórte de martirĭ pentru Mântuitorul. Gândiţi-vĕ la cinstea armelor nóstre, gândiţi-vĕ la aceia, carĭ s'au luptat înainte de voi. Şi, plecând la luptă, puneţi-ve la inimă ḑicerea din Brandenburg:

„Increde-te în Dumnedeu,
Şi apără-te vitejesce;
Acéstă duplă lozincă
Se te conducă
Cel ce încredḑêndu-se
In Dumnedeu cuteză,
Şi din lumea acésta
Om nu te va goni.

„Stégurile, ce fâlfăe de-asupra vóstră, intră acum pentru întâiaşĭ-dată în foc. *Curate, fără pată, nemurdărite voesc se le readuceţĭ!* Gratitudinea şi interesul meu, rugăciunea şi îngrijirea mea vĕ urméză pretutindenĭ, ea nu vĕ va părăsi, şi în gândul meu voiŭ fi pururea cu voi".

In decursul vorbirii împĕratul a fost fórte agitat, ba tremura chiar vorbind despre uciderea ambasadorului german. Împĕrătésa, care încă era de faţă, a plâns vĕḑênd, la plecarea soldaţilor, cum îşĭ iau rĕmas bun dela femei şi copii.

Situaţia în Peking.

Cu data de 1 Iulie se vestise, că trupele europene ar fi întrat în Peking, după-ce au bătut pe Boxerĭ şi trupele unite chinese. Scirea acésta *nu se confirmă.* Dinpotrivă secretarul parlamentar engles *Brodrick* a cetit în şedinţa de alaltăerĭ a camerei comunelor din Londra o depeşă a admiralului *Bruce*, datată în 30 Iunie, în care ḑice, că dela consulul german din Taku a audḑit, că *Europenii sunt şi mai mult strîmtoraţĭ în Peking.* Puterile au la disposiţiă adḑĭ în China 13,000 de soldaţĭ, însĕ *înaintarea lor până acum a fost imposibilă.*

Ambasadorul chines din *Berlin* a primit scirĭ, după carĭ *în Peking domnesce cea mai mare anarchiă.* Nu se póte sci, unde se află împĕrătésa şi Ciung-li-jamen. Ambasadorul crede, că principele *Tuan a usurpat tronul chines*, cu atât mai vîrtos, că el are pretenţiunĭ legitime la tron.

In şedinţa consiliului de miniştri frances, ministru de esterne *Delcassé* a comunicat o telegramă a consulului frances din Shanghai, în care consulul anunţă, că principele *Tuan* şi generalul *Kangsi* au usurpat puterea, au împresurat cu trupe chinese palatul împĕrătesc şi au dat ordine viceregilor *sĕ încépă ostilităţile cu strĕinii.*

Uciderea altor doi ambasadorĭ.

După scirĭ sosite din *Shanghai*, încă *doi ambasadori din Peking au fost ucişĭ* în ḑiua, când br. Ketteler fù măcelărit. Nu se cunósce însĕ numele acestora. Tot atuncĭ *a fost incendiat spitalul unei misiunĭ.* Misionarii s'au refugiat, însĕ *creştinii au fost omorîţĭ.*

O altă telegramă din Shanghai spune: Principele *Tuan a prins şi a decapitat pe toţĭ acei soldaţĭ europenĭ, carĭ apĕrau ambasadele.*

Atitudinea puterilor.

In şedinţa dela 3 Iulie a camerei francese, ministru de esterne *Delcassé* a declarat, că nu este în interesul Franciei de a-se dori o schimbare teritorială în China şi *Francia n'are plăcere a declara rĕsboiŭ Chinei*; ea însĕ îşĭ va face datoria de a apĕra pe supuşii sĕi şi de a-se îngriji de siguranţa lor. *Francia vré sĕ se susţină status quo în China*, ea nu are nicĭ un cuget reservat.

In *Anglia* discursul împĕratului Wilhelm a deşteptat óre-carĭ îngrijirĭ faţă cu pregătirile Germaniei. „*Daily Telegraph*" ḑice, că în actualele împrejurărĭ o singură putere este, care póte sĕ ajute ceva: *puterea acésta este Japonia.* Anglia ar fi aplecată numai decât a provedé pe Japonia cu mandat pentru intervenţiune.

In *Rusia* sunt alte părerĭ. Gazeta semioficiósă „*Rosija*" scrie, că s'au svênturat tóte speranţele de a readuce la minte pe guvernul chines. *Europa trebue sĕ mergă acum direct în China.* „*Novosti*" scrie asemenea, ḑicênd, că puterile trebue sĕ declare rĕsboiŭ Chinei.

Părerea cercurilor diplomatice din *Viena* este, că puterile trebue sĕ se hotăréscă odată la ceva. Apelul Germaniei póte fi mai cu resultat, decât bună-óră al Rusiei, la care s'ar opune desigur Anglia. Politica practică pretinde însĕ, ca puterile se ţină la *ficţiunea*, că conexiunile cu curtea din Peking nu sunt turburate. Deşi strĕinii din Peking au fost vătĕmaţĭ, totuşĭ *puterile nu vor declara rĕsboiŭ formal Chinei.* Pentru restabilirea ordinei însĕ, *puterile vor fi silite a trece mult peste status quo.* In China este tocmai acum în pregătire *o acţiune cu perspective uriaşe* şi e de prevĕḑut, că îndată-ce se vor fi luat primele mĕsurĭ militare pentru apĕrarea strĕinilor, *întréga lume civilisată va debarca pe ţĕrmurii Chinei.*

*

Vedem aşa-dér, că se realiséză şi aicĭ vorba vechiă străbună: *câte capete atâtea părerĭ.* Pe hârtiă ar merge cu toţii una, în faptă însĕ trag unii într'o parte, alţii într'altă parte, căcĭ rivalităţile sunt marĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 22 Iunie v.

Jubileul semicentenar al gimnasiului român din Braşov. Comitetul arangiator al serbărilor jubilare atrage atenţiunea publicului şi pe acéstă cale, că *intrarea la festivitatea şcolară de Joi (29 Iunie v.)* se va face numai cu bilete numerotate şi că prenotările pentru bilete se fac *până Duminecă inclusiv ḑilnic dela 11—12 óre a. m. în cancelaria profes. din edificiul gimnasial.* Cu cât cine-va se va anunţa mai de cu vreme, cu atât va puté fi mai sigur de bilet. — *Avis publicului nostru!*

Ministrul de comerciŭ în Braşov. Ministrul unguresc de comerciŭ şi industriă Hegedüs a sosit erĭ după amédḑĭ cu trenul din Treiscaune la Braşov. La gară l'a salutat d-l fişpan Maurer. Ministrul era însoţit de soţia şi de fiica sa. Au fost de faţă la primire şi d-l vice-şpan, primarul, şefiĭ dela tribunale, dela finanţe, poştă etc. După-ce a descins în locuinţa fişpanului, ministrul a primit deputaţiunile, conform programului oficial stabilit mai dinainte, între carĭ a fost şi deputaţia bisericei şi a scólelor române gr. or. din Braşov, condusă de d-l protopop Voina. După aceea ministrul a visitat esposiţia industrială, faţă cu care a avut numai cuvinte de laudă şi mulţumire. Dela esposiţiă a mers sĕ visiteze diferite stabilimente. La banchetul, ce s'a aranjat aséră, de funcţionariĭ comitatului, la Redută, în onórea ministrului Hegedüs, acesta rĕspunḑênd la urările, ce i-s'au făcut, accentuă între altele, că a vĕḑut la esposiţiă representate tóte trei naţionalităţile pe terenul muncei industriale şi că dênsul privesce pe Maghiarĭ, Românĭ şi Saşĭ ca pe fiiĭ unui tată, carĭ se bucură de un tratament egal (?!) şi carĭ trebue sĕ se unéscă în munca pentru înaintarea pe terenul comercial, industrial etc. — Turneul ministrului nu dovedesce nicĭdecum pretinsa egală tratare, căcĭ el s'a interesat esclusiv de ţinuturile maghiare şi sĕcuescĭ şi numai la o deosebită învitare a camerei industriale de aicĭ a venit sĕ petrécă câte-va óre şi în Braşov. — Adḑĭ diminéţă ministrul cu familia sa a făcut o escursiune la Sinaia, cu trenul.

Misionarĭ ungurĭ. O ciudată informaţiune — ḑice „Apĕr. Naţion." — a fost adusă alaltăerĭ de unele ḑiare, că trei călugărĭ minoriţĭ ungurĭ au sĕ vină, orĭ că au venit deja în judeţele Moldovei sĕ inspecteze şi sĕ organiseze pe Românii catolicĭ dela sate. Cerem sĕ se desmintă asemenea scire, orĭ sĕ ni se spună, după ce drept se primesc asemenea inspecţiunĭ ungurescĭ în satele române, când avem în România episcopat şi archiepiscopat catolic? Ce ar ḑice Ungurii, întrébă numita fóiă, când un jurnal al lor ar da informaţiunea, că o misiune de trei Românĭ ortodoxĭ au fost trimişĭ sĕ cutriere satele din Ungaria şi sĕ le organiseze?

O statuetă vechiă. D-l *Dr. At. M. Marienescu* a trimis comitetului central al Asociaţiunei copia în ghips, lucrată de stipendistul Asociaţiunii Al. Liuba, a unei valorόse statuete găsită la Berzovia, în Bănat, şi representând o hermafrodită dănţuitóre. Statueta se păstréză pentru museul istoric al Asociaţiunei.

Avis. Domnii membri ai comitetului Românilor din Munţĭ pentru arangiarea festivităţilor cu ocasiunea adunării generale a „Societăţii pentru fond de teatru român" în Abrud se binevoiască a-se presenta la şedinţa plenară, ce se va ţiné Lunĭ, în 9 Iulie st. n. a. c. la órele 4 p. m. în localul „Aurariei", fiă-care secţiune îşĭ va presenta raportul. *Abrud*, în 2 Iulie 1900. — *Petru Popovicĭ*, preşedinte; *Dr. Bordia*, secretar.

Nou inginer român. Ni-se comunică, că d-l *Stan Vidrighin* de nascere din Rĕşinar a făcut la politechnicul din Budapesta rigorosul ultim cu succes strălucit, luând diploma de inginer. Despre noul inginer ni-se scrie, că în decursul studiului s'a dovedit ca un tînĕr fórte harnic şi conscienţios şi lasă a-se spera, că dênsul şi în viaţa practică va merge pe aceeaşĭ cale.

Dascălĭ ruşĭ la Paris. In curênd vor sosi la Paris vre-o 1000 de institutorĭ ruşĭ, pe carĭ îi trimite guvernul din Petersburg spre a visita esposiţia. Ei vin din diferite ţinuturĭ ale Rusiei şi ale Asiei rusescĭ. 200 călĕtoresc pe cheltuéla guvernului, ceilalţĭ pe a lor séu a unor generoşĭ binefăcĕtorĭ. Institutorii vor fi găzduiţĭ în şcólele normale din Sévres, St. Cloud şi Paris, puse la disposiţia lor. Preşedintele secţiei pedagogice ruse, d-l Kovalevsky, a fost însărcinat sĕ organiseze programul escursiunei lor.

Decorarea Sarei Bernhardt. D-na Sarah Bernhardt va fi decorată cu crucea legiunei de onóre la 14 Iulie st. nou. Acest fapt va stîrni multe discuţii, certe şi convorbirĭ pasionate. Totul se va sfîrşi printr'un banchet. D-l Leygues, ministrul instrucţiunei publice se va conforma usagiilor stabilite, şi va decora însu-şĭ, în timpul unei representaţii, pe marea tragediană. Parisienii vor asista la un spectacol destul de amusant: Un ministru al Republicei punênd panglica de onóre la pieptul regelui Romei (rolul, pe care îl jócă actualmente Sarah-Bernhardt în *l'Aiglon*, noua piesă a lui Rostand). Grenadierul Flambeau (un alt personagiu principal din piesă) va presenta armele, în timp ce Sarah Bernhardt va lua o atitudine istorică, pentru a fi fotografată. Tótă lumea, de altfel, va saluta acéstă recompensă ca un omagiu adus unei frumóse şi lungĭ cariere artistice.

Statua lui Washington. Alaltăerĭ diminéţă s'a făcut inaugurarea statuei lui Washington oferită de dómnele americane şi ridicată pe piaţa „Iena". Ministrul Statelor-Unite la Paris şi Delcassé au rostit discursurĭ, făcênd elogiu lui Washington şi stăruind asupra amiciţiei nestrămutate dintre Francia şi Statele-Unite.

Desfiinţarea deportărei în Siberia. Un ucaz împĕrătesc desfiinţéză în parte deportarea în Siberia.

La Paris pe bicicletă. D-l Alois Pucher din Bucurescĭ ne rógă sĕ facem cunoscut bicicliştilor din Transilvania, că d-sa în parcursul sĕu Bucurescĭ-Paris pe bicicletă va sosi la Braşov, în Dêrste (Beriă) Duminecă în 25 Iunie st. v. între 4 şi 5 óre d. a.

Concert. Duminecă, în 8 Iulie va cânta în grădina dela „Pomul verde" musica orăşenéscă.

Scirĭ mĕrunte din România. — D-nul Ion Lahovary, ministrul afacerilor strĕine, a însărcinat pe d-l Beldiman, ministrul român la Berlin, sĕ presinte guvernului imperial german condolenţele guvernului român cu ocasiunea asasinării ministrului Germaniei la Peking.

— In cursul săptmĕmânei viitóre se va promulga regulamentul de aplicare a nouei legĭ a învĕţămêntului secundar şi superior.

— Anul întâiŭ al Şcólei de rĕsboiŭ a plecat la Tecuciŭ în ḑiua de 21 c. sub conducerea d-lui maior M. Niculescu pentru esecutarea lucrărilor de recunóscerĭ militare.

— Tribunalele şi Curţile din tótă ţéra, intră în vacanţă de dóuĕ lunĭ, în ḑiua de 1 Iulie st. v.

— Din causa epidemiilor carĭ bântue în Ploeştĭ şi conform avisului consiliului sanitar, în acest oraş nu se va face anul acesta împărţire de premii la elevĭ, pentru a se evita aglomeraţiunile.

— Timpul din întréga ţéră a devenit peste mĕsură de călduros. In Moldova mai ales, căldura s'a ridicat la 32 grade.

— La şcolile normale (preparandiile) de învĕţătóre, cu începerea noului an şcolar se vor preda cunoscinţe practice de agricultură, horticultură, albinărit şi de gospodărie rurală; în special la secţia normală a asilului „Elena Dómna", ale cărei eleve cu începere dela Septemvre vor avé uniforme naţionale după modelul costumelor ţĕrănescĭ.

— Intre ḑilele de 23 şi 27 Iunie se vor ţine examenele practice la şcóla de arte şi meserii din Bucurescĭ. Esposiţia de acolo va fi deschisă în ḑilele de 28 şi 29 Iunie.

— Direcţia căilor ferate face cunoscut, că până la finea lui Iulie nu va puté transporta la Rotterdam pe emigranţii evrei, cărora li-s'au dat bilete gratis, fiind-că vaporul „Constanţa" se găsesce la Kordiv. Deórece vaporul „Constanţa" nu este amenajat cu confortul necesar transportului de pasagerĭ, fie-care emigrant va îngriji sĕ-şĭ aibă provisiunĭ pentru drum.

— După o statistică oficială numĕrul Evreilor, carĭ au emigrat în strĕinătate în

ultimul an se ridică la cifra de 5786. In ceea-ce privesce pe Evreii carĭ au emigrat din Moldova în alte părțĭ ale țĕrei, numĕrul lor e de aprópe 500.

— Un tînĕr, al cărui nume nu voesce sĕ-l spue nimenĭ, s'a sinucis la otelul Continental, trăgêndu-șĭ un glonț de revolver. Acest tinĕr este fiiul unui milionar din Belgia. In timpul din urmă avea relații cu Mița biciclista, cu care a cheltuit o sumă însemnată de banĭ și pentru-că Mița l'a înșelat cu altul, Belgianul s'a sinucis.

— In Galațĭ s'a constituit un grup de 50 familii israelite, compus din foștĭ comercianțĭ, comptabilĭ, studențĭ și meseriașĭ, spre a emigra în Canada. Fie-care familie dispune dela 500 lei în sus.

Convocare.

Desp. XVI Sĕlăgian-Chioran al Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român, îșĭ va ținea adunarea generală în comuna Sig la 2 Aug. n. c. cu următorul:

Program. 1) Deschiderea adunării prin președinte; 2) Raportul act. despre activitatea anuală a comitetului; 3) Raportul cassarului despre starea averei desp.; 4) Esmiterea comisiunilor pentru censurarea rapórtelor, înscrierea membrilor noi, colectarea taxelor și referadele acelora; 5) Alegerea a doi delegațĭ la adunarea gen. a Asociațiunii; 6) Propunerĭ diverse: 7) Cetirea eventualelor disertațiunĭ înainte anunțate la presidiu; 8) Desemnarea locului adunării gen. viitóre; 9) Inchiderea adunării prin președinte.

Cu destinsă onóre rugăm pe On. membrii ai desp. și pe toțĭ prietenii culturei poporului român sĕ ia parte la acea adunare.

Șimleul Silvaniei, 3 Iulie n. 1900.

Alimpiu Barboloviciu m. p.
dir. desp. XVI Asoc. etc.

Augustin Vicaș,
act.

VARIETATE.

Magasinele cele marĭ de mode. Vicontele d'Avenel a consacrat într'o revistă francesă un articol istoriei și funcționărei marilor și celebrelor magasinurĭ de mode din Paris.

Partea interesantă din acest studiu e constatarea surprindĕtóre, că aceste colosale întreprinderĭ, din care nicĭ una n'are o vêrstă mai mare de o jumĕtate de secol, și din care principalele au realisat anul trecut 130.000.000 și 150.000.000 de afacerĭ, au fost fondate de ómenĭ, carĭ la debutul lor n'aveau nicĭ banĭ, nicĭ credit. Ce devine în acest cas clișeul asupra omnipotenței capitalului?

Aristid Boucicaut, fiiul unui neînsemnat fabricant de pălării din provincia, împlinise 32 de anĭ, când sătul de a servi ca al doilea comis într'un magasin de mode stil vechiŭ, se asociă cu negustor de mărunțișurĭ, care ținea la estremitatea strădei Bac o prăvăliórá cu firma Bon-Marché. Prăvălia asta avea mai ales modesta clientelă a têrgului stabilit în partea locului, public de mahala, magasin depărtat de tóte cartierile avute.

Pentru a lupta contra tuturor acestor neajunsurĭ, Boucicaut n'avea decât un mic stoc de idei, de formule comerciale nouĕ. Una din acestea consista a suprima tocméla dintre vêndĕtor și client, punênd prețul fiă-cărui obiect pe însu-șĭ obiectul. Era ceva practic, dér nu absolut nou, precum nu era nou nicĭ principiul de a vinde numai și numai cu banĭ peșin. Ceea-ce constituia o inovațiune fără precedent, era facultatea lăsată cumpĕrătórelor de a aduce îndĕrăt la magasin cumpĕrăturile verificate acasă și de a-șĭ lua îndată banii, décă acestea n'ar fi pe placul lor, fără a da alt motiv.

Póte că Boucicaut fu tratat de nebun, când propuse acéstă inovațiune patronului, la care servea; póte că acéstă propunere l'o fi împedecat de a mai înainta.

Orĭ-cum fie, acéstă idee, deși în aparență atât de semĕță, aduse triumful magasinului Bon-Marché. Pricepe orĭ-cine cu câtă ușurință se ispiteau femeile sĕ cumpere de acolo, dicêndu-șĭ în gând, că la urma urmei pot renunța la cumpĕrătura făcută și ce garanțiă de probitate găseau într'o casă, care le permitea sĕ judece și sĕ cumpere mărfurile ei în liniștea de acasă.

Când desvoltarea instituțiunei sale o cerù Aristid Boucicaut sporì contoarele în fruntea cărora puse șefĭ, pe cât cu putință independențĭ. Ast-fel magazinul deveni un fel de federațiune de comerciurĭ deosebite, puse sub ordinile sale, așa că la mórtea lui și a vĕduvei sale, care institui moștenitorĭ colaboratorii bărbatului ei, transformarea acestei monarchii constituționale în republică se făcù fără sguduire, printr'o înlănțuire logică de consecințe.

Adĭ Bon-Marché e dirigiat de un consiliu de administrațiune de 25 membrii, împiegațĭ, care delegă puterea esecutivă unui triumvirat de administratorĭ numițĭ pe cincĭ anĭ. D. d'Avenel afirmă, că ce 15 consilierĭ au o léfă mijlocia, de 55.000 fr. ér triumvirii o remunerațiune de 200.000 fr. pe an. Ei nu stau mult în aceste funcții. La cincĭ-decĭ de anĭ toțĭ membrii acestui stat major trebue sĕ facă loc celor tinerĭ.

Decĭ. Bon-Marché a prosperat prin constituțiunea sa democratică; dér asta nu însemnéză, că numai acest sistem e bun. Lucrul a urmat o cale diametral opusă și a ajuns la acelașĭ resultat. Acolo puterile au fost tot-déuna concentrate în mânile patronilor.

Interesantă e și istoria magazinului Samariteanca, care în doi anĭ ajunse din simplă maghernită prăvăliă mare cu 40 de împiegațĭ și 840.000 fr. afacerĭ.

In 1895 acelașĭ magazin vêndù mărfurĭ pentru 40.000.000.

Un prând chinezesc. Étă cum povestesce G. Kennan, renumitul voiajor, despre prândul, la care a fost invitat de un Chines bogat:

„Ne aședarăm vre-o opt inșĭ, toțĭ poftițĭ de Hai-lu-ko, la o masă rotundă, destul de jósă pentru a fi comodă. După-ce gazda ne recomandă sĕ fim fără genă, sluga aduse o buteliă mare cu un fel de oțet și fiă-care dintre noi turnă în ceșca lui puțin licuid ardĕtor.

— Ce întrebuințare are oțetul? întrebaiŭ pe vecinul meu.

— Chinesii înting într'ênsul tot ce mănâncă — rĕspunse dênsul — nu e lucru rĕu gustă.

Si fiind-că eu n'aveam nicĭ o ideiă de acel „tot“, despre care vorbia vecinul, m'am hotărît sĕ mai aștept cu oțetul.

Aduseră după acésta, prima mâncare. E greu de spus, ce era, totușĭ se părea, că e o buruiană séu iérbă de mare, la gust amară și sărată; décă ea era fiértă, séu prăjită nu pot spune, sciu atât, că avea un aspect respingĕtor și se mânca rece, muétă în oțet.

Abia m'am putut reține sĕ nu vĕrs după prima înghițitură, și mĕ uitai sĕ vĕd, ce simt ceilalțĭ mesenĭ, și m'am liniștit, după-ce vĕdui, ce grimase făceau și dênșii, ca sĕ nu verse.

Se aduse în curênd alte mâncărĭ, carĭ erau următórele:

1) Bucățele de carne rece, înfășurate într'un fel de aspică;

2) Minătarcĭ de o colóre négră, și de un miros de ploșnițe;

3) Salată de cépă, amestecată cu bucățele de iérbă;

4) Mușchiŭ muiat în apă sărată, la gust iute;

5) Felii subțirele de un fel de cârnat, aceste felii erau albicióse și c'un miros, care fără voiă te făcea sĕ te ții de nas;

6) Bucățele micĭ de ouĕ ferte și boite în fel de fel de colorĭ;

7) Găturĭ de omarĭ, arse până la cărbune;

8) Erbă de mare cu o colóre verdue;

90) Nisce bucățele de iérbă, tarĭ ca talpa de ghete.

N'am nicĭ o pretențiune c'am caracterisat adevĕrat fiă-care mâncare; spun numai cum mi-se párea mie, mai adaug încă, că mâncarea se uda cu oțet și că după fiă-care trebuia sĕ beai un pahar mare de rachiŭ de orez (maihalo).

După prima seriă de mâncărĭ recĭ, ceacele nóstre din nou fură umplute cu oțet și începură a aduce mâncărĭ calde:

1) Nisce aluat cu carne de vițel, mĕrunțel tocată și fiértă (vorbă sĕ fiă, că era de vițel); sciam bine, că carnea e de câne, și cu nicĭ un preț n'am vrut sĕ mânânc (chiar și cu oțet);

2) Prăjitură cu carne;

3) Un fel de pastet;

4) Găinĭ ferte cu sos de melcĭ. Din nou mi-a venit sĕ vĕrs, melcii se păreau a fi vermĭ; chiar după douĕ paharĕ de rachiu de orez n'am putut înghiți nicĭ o îmbucătură;

5) Un fel de slănină;

6) Carne de purcel mic, prăjită în unt (cea mai bună mâncare);

7) Feliore de carne de berbece, fripte la grătar (mirosiau greu);

8) Pesce prăjit cu sos de mosc;

9) Orez fiert cu cépă și dulcéță;

10) Nisce bucățele de un fel de lemn c'un sos acru;

11) Macaróne subțirĭ și lipicióse;

12) Creste de cocoșĭ și diferite supe.

După mâncările calde, masa pentru a treia óră s'a curățit și s'aduse desertul: diferite legume fierte în zahăr, fructe, ceai și în fine vin de Champania.

Prândul a durat 4 césurĭ. Fiă-care din noi a gustat, décă n'a mâncat din 30—40 felurĭ de mâncărĭ, înghițiră 3—4 ceșce de oțet, și bĕură 25—30 pahare de rachiu de orez și la sfîrșit se otrăviră cu legumele fierte în zahăr, cu 6—8 ceșcĭ de ceai și cu 4—5 pahare de vin.

Cum n'am murit după un asemenea prând, scie numai cel de sus!

Décă fiă-care Chines prândesce în așa mod, mĕ mir cum încă n'a degenerat acéstă națiune!

NECROLOG. Ana Lemeni născ. Mărincaș, soția d lui Augustin P. Lemeni, preot gr. or. în Măcicașul lung, a rĕposat în Domnul la 1 Iulie n. c. abia în anul al 33-lea al vieții și al 13-lea al căsĕtoriei. Pe rĕposata o jălesce întristatul sоț cu douĕ fice și un fiiŭ, Nicolau Mărincaș preot ca tată, Carolina măr. Bologa și Veronica măr. Poruțiu ca surorĭ, Mihaiŭ Mărincaș funcționar de bancă ca frate și alte numĕróse rudenii. — Dumnedeu s'o odihnéscă în pace!

ULTIME SCIRI.

Washington, 4 Iulie. Consulul Statelor-Unite în Shanghai telegraféză: *In 27 Iunie numai douĕ ambasade erau neatinse în Peking. Impĕratul și vĕduva împĕrătésă sunt internațĭ în palat* **ca prisonierĭ**. Porțile Pekingului sunt închise. Puterea se află cu desĕvîrșire în mânile principelui Tuan și ale Boxerilor. *Pe stradă domnesce anarchiă deplină.*

Bruxella, 3 Iulie. Consulul belgian din Tien-Cin confirmă scirile despre arestarea împĕratului și împĕrătesei. La ambasada englesă sunt împresurațĭ și închișĭ 700 de streinĭ.

Londra, 4 Iulie. Ambasada englesă a fost bombardată puternic. Garnisóna englesă a suferit *marĭ pierderĭ.*

Toulon, 4 Iulie. Vaporul frances „*Colombo*“ a plecat în China cu 825 soldațĭ.

Londra, 4 Iulie. La Tien-Cin s'au reînceput luptele. *Admiralul Seymour a fost grav rănit.*

Din *Cifu* se anunță, că toțĭ streiniĭ au fost provocațĭ sĕ părăséscă *Tien-Cin-ul.* Chinesiĭ au săpat șanțurĭ în jurul orașului.

Berlin, 4 Iulie. Consulul german din *Cifu* telegraféză, că corabia, pe care se află streinii din Tien-Cin, este erășĭ bombardată. Femeile și copiiĭ au trebuit sĕ fiă depărtațĭ. Trupele chinese au înaintat spre linia ferată. *Podurile au fost dĕrîmate. Mulțĭ creștinĭ din Mukden au fost ucișĭ.*

Petersburg, 4 Iulie. După scirile sosite la statul major rusesc, China dispune de o armată de 1.752,000 ómenĭ. Chinesiĭ dispun de 900,000 puscĭ sistem Mauser.

Bruxella, 5 Iulie. „Indépendance Belge“ anunță, că **toțĭ Europenii din Peking au fost ucișĭ.** *Capetele lor au fost înfipte pe zidurile orașului.*

Londra, 5 Iulie. Din Shanghai s'anunță, că *clădirea ambasadei englese din Peking e plină de bolnavĭ și rănițĭ, ér morțiĭ zac cu grămada înăuntru și în afară de clădire.*

DIVERSE.

Credință probată. Când Petru cel Mare, Țarul Rusiei, a purtat rĕsboiŭ cu Șvedienii, 'i s'a părut de-odată suspectă credința vechiului sĕu secretar și a medicului de curte, care numai ei aveau intrare în serviciul Țarului. Țarul își propuse sĕ pună la probă credința celor doi bărbațĭ. Intr'o di, avênd sĕ se întâlnéscă cu regele Svediei, a părăsit tabĕra. Secretarul și medicul primiră ordin, ca dimpreună cu câțĭ-va servitorĭ sĕ însoțéscă pe Țar, care de asemenea era îmbrăcat în haine de servitor. In drumul lor au trebuit sĕ rĕmână peste nópte într'o comună. Petru cel Mare a ordonat ómenilor sĕi sĕ aibă bine de grijă, de óre ce în comună se află trupe inimice. Cinau tocmai, când de-odată aud nisce pocnete de puscĭ și câte-va minute după acésta nisce dragonĭ șvedienĭ intrară în casă. Au năvălit asupra călĕtorilor, au apucat pe secretar și l'au tîrît înaintea comandantului. — Unde-i Țarul? — sbieră amenințător comandantul către bĕtrânul secretar. Acesta liniștit rĕspunse, că Țarul nu se află între călĕtorĭ. Un ofițer șvedian îndreptă țéva unui revolver spre fruntea secretarului, dicênd: „Spune adevĕrul, altcum te împușc!“ Bĕtrânul bărbat însĕ sta neclintit pe lângă cele spuse mai înainte. — „Legați-l! — dise ofițerul. — Acușĭ vom afla noi și fără a spune el, că unde e Țarul. Aducețĭ numai încóce pe al doilea de colo!“ După acésta au tîrît pe medic. Acesta înspăimêntat de mórte îngenunchiă, dicênd în ton tremurător: — „Acolo... acolo stă.., acela cu mustața mare!“ După acest incident Țarul, care până acum ședea liniștit, se scólă și face semn ofițerului, care dimpreună cu ómenii sĕi se depărtéză. Intrégă acéstă scenă a fost pusă la cale de însu-șĭ Țarul cu nisce soldațĭ de ai sĕi îmbrăcațĭ în uniforma Șvedienilor. Spaima medicului era de nedescris, când se descoperi adevĕrul. El își teme acum viața, dér Petru cel Mare, care era marinimos față de el, fără nicĭ o pedépsă, l'a dimisionat din serviciŭ, ér secretarul deveni cel mai intim prietin al sĕu. In nenorocire se cunósce prietinul adevĕrat.

Picnic în vêrf de arborĭ. Se vede, că Americanii au voit sĕ arate, că ei și în Europa pot fi escentricĭ nu numai în patria lor. Young, comisarul Californiei dela esposiția din Paris, a arangiat un picnic, curat după gustul american, în vêrf de arborĭ. Picnicul s'a ținut în Sceaux-Robinson. Ospeții au mers din Paris până la acel loc c'un tren separat, ér la gară îi așteptau mulțime de măgarĭ, pe carĭ au încălecat și au mers până la otelul „Vrai Robinson“. La „Vrai Robinson“ toțĭ arborii erau reservațĭ óspeților și după-ce au luat dejunul, toțĭ domnii și damele s'au urcat cu scările fie-care în câte un arbore și acolo mâncară și beură. După masă a urmat o petrecere animată (dér unde, nu se spune), care a durat până ce a sosit trenul separat, care a dus pe óspețĭ érăși la Paris.

Un pom în biserică. — Acéstă vedeniă rară se află în biserica din Pempey (Worcester). Acolo a rĕsărit lângă altar din mormêntul cavalerului E. Wylde un castan. Wylde a fost mai mulțĭ anĭ epitropul bisericei numite, și fù înmormêntat pentru meritele sale, chiar în biserică, la anul 1620. Deja după 10 anĭ a rĕsărit din mormênt castanul, care fù păzit cu mare luare aminte, de óre-ce se susținea, că acest pom e făcĕtor de minunĭ! Castanul numit are acuma o etate de 270 de anĭ și a înflorit ultima dată în anul 1849. Intr'o crepătură a pomului, se află icóna cavalerului Wylde.

La 1865 se vĕdù pomul a fi uscat, când colo dădù ér mugurĭ în anul trecut. Se dice, că de-asupra ușei de intrare la biserica rom. cat. din Ischl se află un mestécăn, înalt cam de 2 metri, crescut într'o crepătură a zidului, fórte gros.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Cărţi de rugăciiunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă a drept credinciosilor creştinĭ, *Ediţiunea IV corectată.* Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţĭ tarĭ coloraţĭ, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu.* Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicĭ sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu,* cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe.* Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu,* cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ atât de meduóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 leĭ).

Predicĭ pentru Duminecĭ de *Iustin Popfiu,* învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindĕnd predicĭ frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

*

O carte de legĭ. „Amicul Poporului“ îndreptar în cause administrative şi judecătorescĭ *pentru poporul român*“ de *Titu Vuculescu,* pretor în Pecica maghiară. Cartea e întocmită la înţelesul ţĕranilor, aşa că din ea orĭ-ce plugar, orĭ-ce măestru, orĭ-ce om, care scie ceti, póte sĕ înţelégă lămurit, ce-i este după lege ertat sĕ facă şi ce nu; cum are sĕ-şĭ câştige anumite drepturĭ, la cine sĕ se îndrepte cu plângerea orĭ cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.60
Renta de corone ung. 4%	91.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.75
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.55
Renta de hârtie austr.	97.20
Renta de aur austr.	116.—
Losurĭ din 1860.	134.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.30
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	712.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	680.—
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale	118.60
London vista	242.30
Paris vista	96.45
Rente de corone austr. 4%	97.25
Note italiene	90.85

Cursul pieţei Braşov.

Din 5 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.18	Vend.	19.22
Argint român.	Cump.	18.80	Vend.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vend.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vend.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vend.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vend.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vend.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vend.	101.—

Nr. 10958–1900.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru asigurarea lucrărilor în general de strade şi curăţirea canalurilor în cetatea şi suburbiile oraşului Braşov pe timpul **din 1 August 1900 până în 31 Iulie 1906, se va ţiné în 12 Iulie a. c. la 10 óre a. m.** în cancelaria oficiului economic **o pertractare de ofert în scris.**

Antreprenorii se invită cu acea atenţiune, că petiţiunile scrise, care au de a fi provĕdute cu un timbru de 1 corónă, sigilate, şi cu un vadiu de 10% din suma pretinsă pentru un an, sĕ se înmanueze — cel mult până în 12 Iulie a. c. la 10 óre a. m. amploiatului, care este împuternicit cu pertractarea de ofert.

Se face atent — că petiţii înmanuate după óra prescrisă (10 óre a. m.) nu se vor primi.

Antreprenorii pot sĕ se angajeze atât pe lucrul total, cât şi numai pe o parte din lucrul pretins d. es. primirea curăţirei a cetăţii séu numai a vre-unui sucurbiu d. e. a Braşovului-vechiu, a Scheiului séu a Blumănei.

După 3 anĭ şi anume din 1 Ianuarie 1904 începĕnd — are comuna oraşului dreptul, la cas, décă canalurile de sub pămĕnt s'ar fi reorganisat — a nimici contractul după o abdicere de o jumĕtate de an — cu antreprenorul, care se ocupă cu curăţirea canalurilor şi a stradelor.

Pe coverta ofertului are de a fi însemnat, că ce fel de lucru voesce antreprenorul de a primi.

Suma pentru acoperirea speselor privitóre la lucrările mai sus numite, are de a fi pronotată în ofert, atât cu cifre, cât şi cu litere şi au reflectanţii sĕ declară prin subscrierea proprie, că posed tóte cunoscinţele condiţiunilor recerute, şi că sĕ obligă ordinaţiunilor prescrise.

Condiţiunile mai de aprópe pentru primirea lucrărilor de curăţire pentru tot oraşul, cât şi numai pentru o parte — se pot vedé până la diua pertractărei de ofert în decursul órelor de oficiu în biroul de economie al oraşului, unde se pot eventual şi decopia condiţiunile.

Braşov, în 26 Iunie 1900.

1008.1—2. *Magistratul orăşenesc.*

Nr. 1347–1900.

Escriere de licitaţie.

Comuna Sĕlişte (Comitatul Sibiiu) escrie licitaţie pentru **darea** *în întreprindere a lucrărilor* **de regulare** la partea aceea a **riului**, ce trece prin comună.

Licitaţia se va ţiné în 22 Iulie a. c. st. n. **la 10 óre** a. m. în cancelaria comunală.

Licitaţia e verbală, sĕ primesc însĕ până la óra licităţiĭ şi oferte în scris.

Preliminariul lucrăriĭ e 36.274 coróne 54 filerĭ.

Vadiul pentru licitanţĭ, respective oferenţĭ, se statoresce cu 5% a sumei preliminate.

Planul, preliminariul şi condiţiunile de licitare se pot vedé în cancelaria comunală în órele oficióse.

Selişte, în 4 Iulie 1900.

Primăria comunală:

Jordachie Roşca Căpitan, primar. *A. Hein,* notar.

1—3

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clusiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9·27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul acelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).